

IZVJEŠĆE

O FINANCIJSKOJ REVIZIJI SUDA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2010. GODINU

Broj: 01-02-07-16-1-503/11

Sarajevo, lipanj 2011. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
II. NALAZI I PREPORUKE	5
1. Uvod.....	5
2. Postupanje po ranijim preporukama.....	5
3. Sustav internih kontrola	6
4. Proračun	6
5. Financijska izvješća	8
6. Pregled rashoda proračuna.....	8
6.1. Tekući izdaci	8
6.2. Kapitalni izdaci.....	12
7. Bilanca stanja.....	12
8. Javne nabave.....	12
9. Prihodi.....	13
10. Ostalo.....	13
11. Korespondencija	14
III. PRIVITAK.....	15
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	15
Izjava o odgovornostima rukovodstva	
Pregled rashoda proračuna za 2010. godinu	
Bilanca stanja na dan 31.12.2010. godine	

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća i usuglašenosti poslovanja s odgovarajućim zakonima i propisima za godinu koja se završava 31. prosinca 2010. godine u **Sudu Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Sud)

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Suda je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Suda je također odgovorno osigurati da su finansijske transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvješćima usuglašene s odgovarajućim zakonima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijske transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvješćima, po svim bitnim pitanjima, usuglašene s odgovarajućim zakonima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća Suda prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na 31. prosinca 2010. godine i rezultate poslovanja i izvršenja proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Financijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima bile su u svim značajnim aspektima usuglašene sa odgovarajućim zakonima i propisima.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pozornost na:

- Upošljavanje vježbenika (točka 6.1. Izvješća - Bruto plaće i naknade);
- Isplatu stimulacija (točka 6.1. Izvješća - Bruto plaće i naknade);
- Naplatu prihoda (točka 9. Izvješća),
- Potencijalne obveze po temelju tužbi (točka 10. Izvješća).

Sarajevo, 07.06.2011. godine

Zamjenica glavnog revizora

Božana Trninić

Glavni revizor

Milenko Šego

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Sud Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud), osnovan je Zakonom o sudu Bosne i Hercegovine¹. Sud je osnovan s ciljem osiguranja efikasnog ostvarivanja mjerodavnosti države Bosne i Hercegovine i poštivanja ljudskih prava i vladavine zakona na njenom teritoriju. Nadležnosti Suda su: kaznena nadležnost, upravna nadležnost i apelacijska nadležnost.

Sud čine predsjedatelj Suda i određeni broj sudaca, kako je to propisano navedenim zakonom. Rad Suda je reguliran Poslovníkom o radu Suda i Poslovníkom o organizacijskoj strukturi Zajedničkog tajništva i Ureda registrara Odjela I i Odjela II Suda.

Za pripremu i izvršavanje proračuna Suda, koji je sastavni dio Proračuna Bosne i Hercegovine, zadužen je predsjedatelj Suda uz pomoć glavnog tajnika.

Predsjedatelja Suda BiH imenuje Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH (VSTV) na razdoblje od 6 godina. Zadnje imenovanje je izvršeno u siječnju 2011. godine, nakon što je u listopadu 2010. godine isteklo razdoblje prethodnog imenovanja.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je financijsku reviziju Suda za 2009. godinu o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji u kome je izraženo pozitivno mišljenje i date preporuke za unaprjeđenje pojedinih poslovnih procesa.

Sud je dostavio odgovor Uredu sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvješću o reviziji za 2009. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvješću o reviziji za 2009. godinu te uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Nerealizirane preporuke :

- Evidencija o naplaćenim prihodima nije ažurirana i iz nje se ne mogu osigurati podaci o nenaplaćenim predmetima iz ranijih godina;
- Preporuka o usklađivanju ugovora kojim se angažiraju volonteri je realizirana ali su za angažiranje vježbenika, po isteku ranije zaključenih ugovora, zaključeni novi ugovori na razdoblje od godinu dana, čime ukupno razdoblje trajanja ugovora na određeno vrijeme iznosi dvije godine.

¹ Službeni glasnik BiH broj 29/00, 16/02, 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 4/04, 9/04, 35/04, 61/04, 32/07, 74/09 i 97/09

3. Sustav internih kontrola ²

U uspostavljenom sustavu internih kontrola Suda i dalje su prisutne određene slabosti kao što su upošljavanje vježbenika i uspostavljanje pomoćne evidencije o naplaćenim sudskim pristojbama, a koje su konstatirane i u ranijim revizorskim izvješćima. Nedostaci sustava internih kontrola konstatirani su i kod praćenja određenih pozicija rashoda, te su uočeni nedostaci u kontroli poštanskih usluga i izdataka za telefone. U području javnih nabava potrebno je prilikom provođenja konkurentskih postupaka slijediti model dobre prakse upućivanjem zahtjeva za dostavljanjem ponuda većem broju ponuđača.

Sud je u lipnju 2010. godine donio novi Pravilnik o organizacijskoj strukturi Zajedničkog tajništva i Ureda registrara Odjela I i Odjela II kojim je, u odnosu na ranije važeći pravilnik, povećan broj izvršitelja sa 163 na 214. Određeni broj novih radnih mjesta ili povećanje izvršitelja na postojećim uvjetovano je uvođenjem sustava za upravljanje predmetima koji je uspostavio VSTV. Iz interne korespondencije Suda saznali smo da se prilikom korištenja implementiranog softvera javljaju problemi u zavođenju predmeta te u pogledu dostupnosti podataka o novčanim kaznama i troškovima krivičnog postupka, što ima odraza na ukupan sustav internih kontrola Suda.

Prema Zakonu o internoj reviziji ³ Sud ispunjava kriterije za uspostavljanje interne revizije, a radno mjesto ili drugi oblik organiziranja interne revizije nije predviđeno novim Pravilnikom o organizacijskoj strukturi Zajedničkog tajništva i Ureda registrara Odjela I i Odjela II.

4. Proračun

- **Planiranje i izvršenje proračuna**

Sud je podnio proračunski zahtjev u iznosu od 10.967.000 KM za 190 uposlenih te Aneks u iznosu od 1.890.000 KM za još 33 uposlena, čime je ukupan zahtjev za sredstvima iznosio 12.857.000 KM za planirani broj od 223 uposlena. Zakonom o proračunu institucija BiH⁴ odobrena su sredstva u iznosu od 12.220.000 KM, a zadržana planirana dinamika od 223 uposlena. Odobrenim proračunom su, osim bruto plaća i naknada, smanjena sredstva u odnosu na proračunski zahtjev na svim ostalim pozicijama izdataka, a najznačajnije smanjenje je na poziciji ugovorenih usluga (za 484.000 KM).

Ukupno izvršenje proračuna Suda je 11.254.330 KM (91 % od planiranog proračuna) i prikazano je u Tablici I.

Analizom ukupno odobrenog i izvršenog proračuna utvrđeno je da planiranje određenih kategorija rashoda nije u cijelosti zadovoljavajuće. Naime, bruto plaće i naknade planirane su za 223 uposlenih, s tim da su sredstva za 33 uposlena planirana od

² Sustav internih kontrola je jedinstven proces kojeg uvodi rukovodstvo i uposleni institucije, a osmišljen je za pružanje razumnog uvjerenja da se u izvršavanju misije institucije postižu sljedeći opći ciljevi: efikasne poslovne operacije, pouzdano financijsko izvješćivanje, usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima i zaštita imovine.

³ Službeni glasnik BiH broj 27/08

⁴ Službeni glasnik BiH broj 103/09

početka godine. Imajući u vidu minimalno vremensko trajanje procedura upošljavanja, a pogotovo imenovanje sudaca koje vrši VSTV, planiranje prijema svih novouposlenih odmah u siječnju je neargumentirano i nerealno. Kako ni u tijeku godine realizirana dinamika upošljavanja nije dostigla planiranu (prosječan broj uposlenih u tijeku godine je 204) raspoloživa sredstva na poziciji bruto plaća su kroz dva prestrukturiranja umanjena u iznosu od 445.000 KM. Nakon umanjivanja sredstava na ovoj poziciji je ostalo nerealizirano 744.772 KM, što je po iznosu veće od jedne mjesečne bruto plaće isplaćene u Sudu u 2010. godini. Neusuglašenost između planirane i realizirane dinamike upošljavanja utjecala je i na realizaciju naknada troškova uposlenih, koje su ostvarene u procentu od 86%.

Spomenutim prestrukturiranjima sredstava povećana su sredstva za putne troškove, izdatke telefonskih i poštanskih usluga, izdatke za energiju i komunalne usluge i ugovorene usluge, uglavnom do razine koja je prvobitno planirana u proračunskom zahtjevu, s tim da se prvim prestrukturiranjem ispravila tehnička greška načinjena na poziciji putnih troškova u tijeku usvajanja proračuna. U cilju osiguranja sredstava za pravne usluge, odnosno usluge odvjetnika po službenoj dužnosti, uvećana su sredstva za ugovorene usluge u iznosu od 300.000 KM. Planiranje navedenih sredstava zavisi kako od broja predmeta u kome su angažirani odvjetnici po službenoj dužnosti, tako i od tijeka sudskih procesa, te se prilikom planiranja sredstava ne mogu predvidjeti potrebna sredstva niti visina troškova koja će se na kraju realizirati.

Preporučamo Sudu da prilikom planiranja proračuna osigura realniju procjenu potrebnih sredstava za izdatke čija realizacija najvećim dijelom zavisi od Suda (npr. bruto plaće). Planiranje izdataka na koje Sud ne može u cijelosti utjecati potrebno je na određeni način povezivati sa planom rada i dinamikom rješavanja predmeta.

- **Planirani i realizirani programski zadaci**

Planom rada Suda utvrđen je plan rješavanja predmeta, raspored sudaca i planirano popunjavanje kapaciteta imenovanjem novih domaćih sudaca. Planirane su aktivnosti u pravcu jačanja kapaciteta odjeljenja podrške i boljeg korištenja postojećih kapaciteta pripajanjem određenih odjeljenja, implementacija projekta upravljanja predmetima u suradnji sa VSTV, integracija osoblja iz Ureda registrara, te ostale aktivnosti iz područja javnog informiranja, edukacije, normativnih aktivnosti i financija.

U Osvrtu na izvršenje plana rada Suda za 2010. godinu⁵ navedene su informacije o:

- Primljenim i riješenim predmetima, te je navedeno da je u tijeku 2010. godine broj primljenih predmeta iznosio 5628 dok je riješeno 4975 predmeta. U izvješću je navedeno i da je u odnosu na prethodnu godinu povećan broj primljenih, a smanjen broj riješenih predmeta, te da je ukupan broj neriješenih predmeta na kraju 2010. godine 3666;
- Broju sudaca i odjeljenja Suda, sa podacima o njihovom rasporedu u Kazneno i Apelaciono odjeljenje,
- Zajedničkom tajništvu i Uredu registrara u svezi sa brojem uposlenih, aktivnostima na stručnoj podršci sucima, upotpunjavanju fonda knjižnice, pružanju podrške svjedocima, provođenju nabava, obavljanju materijalno finansijskih poslova, te ostalim aktivnostima koje su realizirane tijekom 2010. godine.

⁵ sastavni dio Plana rada za 2011. godinu

Plan rada i izvješće o radu predlaže predsjedatelj Suda na općoj sjednici Suda koju čine svi suci Suda.

5. Financijska izvješća

Sud je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 33/07) sačinio godišnje financijsko izvješće za 2010. godinu koji sadrži bilancu stanja, pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava i pregled kapitalnih ulaganja po vrstama, projektima i opremi. Također, sastavni dio godišnjeg financijskog izvješća predstavlja analiza izvršenja proračuna koja je sastavljena u tekstualnom obliku.

Sud je sačinio godišnje financijsko izvješće za 2010. godinu koje je 24.02.2011. godine dostavio Ministarstvu financija i trezora, a dopuna izvješća dostavljena je 17.03.2011. godine.

6. Pregled rashoda proračuna

6.1. Tekući izdaci

- **Bruto plaće i naknade**

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iznose 7.629.228 KM, od čega se na neto plaće i naknade odnosi 4.827.329 KM, a na poreze i doprinose 2.801.899 KM.

Prosječan broj uposlenih tijekom godine je iznosio 204 dok je na dan 31.12.2010. godine stvarni broj uposlenih iznosio 217. Razlika između konačno realizirane i planirane dinamike upošljavanja, po strukturi radnih mjesta, odnosi se na broj sudaca za koje je planirana projekcija od 54 (uključujući predsjedatelja Suda), dok je realizirani broj na kraju godine iznosio 48. Prema zakonskim propisima suce imenuje VSTV te Sud nema utjecaja na dinamiku njihovog imenovanja, a u tijeku revizije su nam prezentirane inicijative za rješavanje pitanja imenovanja.

Isplata plaća sucima i uposlenima sa visokom stručnom spremom se vrši na temelju Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na razini Bosne i Hercegovine⁶, a uposlenima sa srednjom stručnom spremom prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH⁷.

Upošljavanje vježbenika: Nakon isteka razdoblja od godinu dana, na koji su u 2009. zaključeni ugovori o angažiranju četiri vježbenika, izvršeno je ponovno angažiranje u 2010. godini zaključenjem novih ugovora o radu u trajanju od godinu dana. Također je utvrđeno da je jednom vježbeniku aneksom ugovora produžen ugovor i nakon isteka jedne godine rada u Sudu, a isti je vježbenički staž započeo u Uredu registrara. Sukladno navedenom može se zaključiti da je angažiranje vježbenika vršeno na razdoblje duže od jedne godine, što nije sukladno Zakonu o radu u institucijama BiH. Upošljavanje vježbenika na određeno razdoblje od dvije godine u Sudu obrazlažu potrebom osposobljavanja sudskih vježbenika za obavljanje poslova čije vršenje je

⁶ Službeni glasnik BiH broj 90/05

⁷ Službeni glasnik BiH broj 50/08

uvjetovano polaganjem pravosudnog ispita, koji se, prema postojećem zakonu, polaže nakon dvije godine rada u sudu, tužiteljstvu, pravobraniteljstvu ili u odvjetničkom uredu. S obzirom da Zakon o Sudu BiH ne propisuje način upošljavanja vježbenika, Sud je u veljači 2011. kod VSTV pokrenuo inicijativu za izmjenu zakona radi adekvatnog reguliranja ovog pitanja.

Potrebno je, bez odlaganja, analizirati način upošljavanja vježbenika, te izvršiti prilagođavanje propisima i rješenjima kojima je regulirana ova problematika. Neophodno je posvetiti dužnu pozornost sveobuhvatnosti i sistematičnosti rješavanja ovog pitanja, što će doprinijeti konzistentnim aktivnostima u ovom segmentu rada Suda, otklanjanje nejasnoća, i dosljednu primjenu radno-pravne regulative.

Stimulacije: Ukupan neto iznos isplaćenih stimulacija u Sudu iznosi 70.131 KM. Najveći iznosi stimulacija isplaćeni su uz plaće za listopad i studeni na temelju odluka o isplati stimulacije uposlenima u Zajedničkom tajništvu Suda. U odlukama su utvrđeni kriteriji za isplatu stimulacije i procenti u rasponu od 10% do 50 % u odnosu na osnovnu plaću uposlenog, a obrazloženja dana u prijedlozima za stimulaciju su veoma kratka i nisu potkrijepljena mjerljivim kriterijima i pokazateljima o posebnim rezultatima rada.

Odlukama o isplati stimulacija obuhvaćeni su i uposleni u Zajedničkom tajništvu Suda sa visokom stručnom spremom koji ostvaruju plaću sukladno Zakonu o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na razini BiH. Navedenim zakonom nije propisano da se osoblju koje ostvaruje plaću po ovom zakonu isplaćuje novčana nagrada ili stimulacija.

Preporučamo Sudu da preispita isplaćene stimulacije i njihovu isplatu prilagodi pozitivnim propisima i rješenjima kojima je regulirana ova naknada. Potrebno je napraviti jasnu razliku u primjeni Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na razini BiH i Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, kako bi isplata stimulacija uposlenima u Zajedničkom tajništvu Suda podrazumijevala punu legalnost i legitimnost.

Metodologija: Sud je dostavio prijedlog metodologije za razvrstavanje radnih mjesta srednje stručne spreme Uredu za zakonodavstvo i Ministarstvu financija i trezora BiH radi dobivanja mišljenja prije dostavljanja iste Vijeću ministara BiH. Ministarstvo je dalo mišljenje kojim se sugeriraju određene izmjene te prilikom obračuna nisu primijenjeni koeficijenti određeni rješenjima o preraspoređivanju uposlenih sa srednjom stručnom koji su ispostavljeni prema novom Pravilniku o sistematizaciji na radna mjesta kojih nije bilo u ranije važećem Pravilniku i koji, po mišljenju Ministarstva nisu usuglašeni sa metodologijom. Glavnom tajniku Vijeća ministara BiH nakon toga je dostavljen prijedlog izmjene metodologije za razvrstavanje radnih mjesta srednje stručne spreme čiji su zajednički potpisnici rukovoditelji Tužiteljstva, Suda i VSTV, a isti je usvojen u 2011. godini sa zaključkom da se uvrste izmjene koje je sugeriralo Ministarstvo financija i trezora BiH.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova uposlenih ostvarene tijekom 2010. godine iznose 507.501 KM. Najznačajnije naknade odnose se na prijevoz (72.622 KM), topli obrok (174.776 KM) i regres (220.009 KM). Ostale naknade knjižene u okviru ove vrste rashoda se odnose na naknade koje su isplaćene za pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti (9.024 KM) i

otpremnine zbog odlaska u penziju (3.800 KM) za koje u testiranom uzorku nisu utvrđene nepravilnosti.

Naknade su isplaćene prema propisima koji reguliraju ove vrste naknada.

Neto naknada za godišnji odmor: Isplata naknade za godišnji odmor (regres) za suce i uposlene sa visokom stručnom spremom određena je Zakonom o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužiteljskim institucijama na razini BiH, a za uposlene sa srednjom stručnom spremom i vježbenike Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Prema tim zakonima, suci imaju pravo na naknadu u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće suca Ustavnog suda koja je točkom a) članka 2. spomenutog zakona određena u visini od 4.200 KM, uposleni sa visokom spremom 50% njihove osnovne mjesečne plaće, a uposleni sa srednjom stručnom spremom naknadu u visini od 586 KM. Sukladno tome izvršen je obračun naknade koja za suca iznosi 2.100 KM, a ostalim uposlenim pripadajući iznos, te je putem jedinstvenog računa trezora izvršena isplata regresa u obračunatom iznosu.

Kako je u 2008. godini Ustavni sud proglasio neustavnim spomenuti zakon u dijelu koji se odnosi na Ustavni sud, a svojim pravilima utvrdio novu visinu plaće za suce Ustavnog suda, 41 sudac Suda je podnio tužbu u kojoj se navodi da je prilikom obračuna njihovog regresa trebalo primijeniti tako utvrđenu osnovicu. Tužba je podnesena Sudu i u njoj se zahtijeva isplata razlike regresa za 2008., 2009. i 2010. godinu u visini od 39.063 KM (za svakog suca po 333 KM za svaku godinu), te obustavljanje umanjivanja regresa počevši od podnošenja tužbe pa ubuduće.

- **Putni troškovi**

Putni troškovi Suda realizirani su u iznosu od 30.454 KM, a najznačajniji se odnose na troškove smještaja za službena putovanja u zemlji (5.806 KM), troškove dnevnica u zemlji (6.648 KM), troškove smještaja za putovanja u inozemstvo (3.840 KM) i troškove dnevnica u inozemstvu (9.411 KM).

Revizijom putnih troškova utvrđeno je da se uz putne naloge u svim slučajevima ne prilažu pozivi organizatora, a iz onih koji su priloženi se ne može uvijek precizirati ko snosi troškove noćenja, prijevoza i ishrane. Također se ne prilažu avionske karte iz kojih se može utvrditi vrijeme polaska što predstavlja temelj za isplatu i obračun dnevnice u slučaju putovanja avionom.

U cilju unaprjeđenja sustava internih kontrola ovog procesa potrebno je osigurati prateću dokumentaciju koja je osnova za obračun troškova.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga realizirani su u iznosu od 149.845 KM, a odnose se na izdatke za fiksne telefone (38.972 KM), mobilne telefone (4.423 KM) i izdatke za poštanske usluge (106.450 KM).

Troškovi fiksnih telefona: Odlukom Suda određeno je da pravo na korištenje fiksnih telefona imaju svi uposleni u maksimalnom iznosu od 20 KM po osobi, te da u slučaju prekoračenja korisnik fiksnog telefona na listingu treba označiti sve pozivane privatne brojeve i za njih snositi troškove. Tijekom revizije smo uočili da postoje slučajevi da prekoračenja temeljem korištenja fiksnih telefona nisu naplaćena kroz blagajnu ili na drugi način, a da pri tom nisu navedeni razlozi za navedeno.

Preporučamo Sudu da dosljedno provodi interna pravila kojim su određena prava na potrošnju određenih kategorija rashoda. U slučajevima utvrđivanja opravdanog prekoračenja koja su nastala obavljanjem poslovnih aktivnosti Suda, ista je potrebno konstatirati pismeno, sa navedenim obrazloženjima.

Poštanske usluge: Kontrola fakturiranih troškova poštanskih usluga nije zadovoljavajuća, te se na temelju postojećeg načina kontrole (dostavljanje otpremnih knjiga iz pisarnice) ne može pouzdano utvrditi da su fakturirane količine točne. Osim toga, nismo dobili informaciju kako se vrši kontrola fakturiranih cijena, nije nam prezentiran dokument na temelju kog se može potvrditi da su iste određene zvaničnim aktom pošte koja vrši fakturiranje.

Kako navedeni troškovi imaju tendenciju rasta, neophodno je osigurati efikasnu kontrolu fakturiranih usluga.

- **Izdaci za usluge prijevoza i goriva i tekućeg održavanja službenih vozila**

Na izdatke za uporabu vozila odnose se izdaci za gorivo i mazivo (6.473 KM), usluge registracije vozila (589 KM), izdaci za tekuće održavanje vozila (5.563 KM) te usluge osiguranja vozila (3.753 KM).

Sud posjeduje 3 vozila koja se prema internim aktima Suda koriste za obavljanje svih poslovnih aktivnosti Suda, sa ili bez vozača.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu 2.538.560 KM. Najznačajniji troškovi odnose se na usluge javnog informiranja i odnosa sa javnošću (11.504 KM), ostale stručne usluge po temelju vještačenja (36.721 KM), pravne usluge (2.311.970 KM), troškove na temelju oslobađajućih presuda (95.298 KM), usluge primarne zdravstvene zaštite pritvorenika (22.437 KM), troškovi dnevnica, prijevoza i smještaja svjedoka (24.397 KM).

Pravne usluge: Izdaci su realizirani u iznosu od 2.311.970 KM, a odnose se na troškove odvjetnika po službenoj dužnosti. Odvjetnike po službenoj dužnosti postavlja Sud u slučajevima i na način određen Zakonom o krivičnom postupku BiH, prema kom se osumnjičenom, odnosno optuženom pruža prilika da sam izabere odvjetnika sa predočene liste. Odvjetnik angažiran po službenoj dužnosti periodično ispostavlja zahtjev za isplatu troškova, sa pregledom poduzetih radnji i cjenovnikom tih usluga koji je utvrđen Odlukom Vijeća ministara BiH⁸. Na temelju podataka iz spisa Sud donosi rješenje ili nalog kojim se troškovi zahtjeva u cijelosti ili djelimično priznaju. Proces nije automatiziran na način da se zahtjev u cjelini može provjeriti već se mora provjeravati svaki podatak naveden u zahtjevu. Troškovi odvjetnika po službenoj dužnosti su obuhvaćeni troškovima vođenja krivičnog postupka za koje se, po donošenju presude, utvrđuje da li padaju na teret optuženog ili na teret proračuna institucija.

⁸ Odluka Vijeća ministara BiH o naknadi troškova krivičnog postupka (Službeni glasnik BiH broj 44/05 od 05.07.2005. godine)

Troškovi oslobađajućih presuda: Realizirani su u iznosu od 95.298 KM, a odnose se na troškove nastale u tijeku krivičnog postupka za osobe koje su oslobođene optužbi, te padaju na teret proračuna.

6.2. Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci su realizirani u iznosu od 58.476 KM, a najznačajniji se odnose na namještaj (11.879 KM), kompjutersku opremu (23.376 KM) i elektronsku opremu (18.622 KM).

Nabava namještaja, kompjuterske i elektronske opreme planirana je namjenskom strukturom kapitalnih izdataka. Nabava opreme je realizirana u listopadu i studenom 2011. godine, a predmetna oprema isporučena.

7. Bilanca stanja

Ukupna aktiva Suda odnosi se na novčana sredstva (3.585 KM), kratkoročna potraživanja na temelju refundacija za bolovanja (19.661 KM) i stalna sredstva koja se sastoje od građevina (158.445 KM), opreme (632.307 KM), stalnih sredstva u obliku prava (17.882 KM).

Ukupnu pasivu Suda čine kratkoročne tekuće obveze (343.467 KM), obveze prema uposlenima (699.389 KM) i izvori sredstava (808.634 KM).

- **Stalna sredstva**

Stalna sredstva Suda povećana su za iznos realiziranih kapitalnih izdataka (58.476 KM) i sredstva donirana od Europske komisije u iznosu od 54.284 KM.

U izvješću povjerenstva o popisu stalnih sredstava koje je izvršilo količinski popis nisu iskazana stanja po popisu i knjigovodstvena stanja te nije navedeno da li postoje odstupanja, a kao nabavna vrijednost navedena je vrijednost sredstava nakon otpisa, odnosno nakon knjiženja odluke o rashodu. Kako je na ove nedostatke usmeno ukazano tijekom revizije u prethodnoj godini, preporučamo da se pitanju popisa posveti više pozornosti, imenovanjem stručnog povjerenstva koje će kvalitetno obavljenim poslom opravdati isplaćenu stimulaciju za navedeni posao.

8. Javne nabave

U planu nabava koji je Sud usvojio u veljači 2010. godine određena su sredstva za kapitalne izdatke, materijal i usluge sa utvrđenim iznosima i pripadajućim analitičkim kontima na koji se odnosi nabava. Postupak kojim će se izvršiti nabava određen je u pojedinačnim odlukama kojima se inicira pokretanje svake pojedinačne nabave, na temelju planirane vrijednosti nabave.

Planom nabava i odlukama je određeno da postupak javnih nabava provodi povjerenstvo koje obavlja i ostale radnje nakon izbora dobavljača, te sačinjava ugovore sa izabranim dobavljačem.

Najveći broj nabava je proveden putem konkurentskog postupka bez objave obavještenja te putem izravnih sporazuma. U određenom broju slučajeva nabave su provedene dostavljanjem zahtjeva na samo tri adrese, što može predstavljati rizik od poništavanja postupka ukoliko svi pozvani dobavljači ne dostave ponudu ili dostave

nepotpunu ponudu. Također je utvrđeno da se ne upisuje vrijeme prijema ponuda koje je određeno zahtjevom, u zahtjevu se traže izjave, a ne dokazi o ispunjenosti uvjeta kao i da se ne sačinjava preporuka povjerenstva koja se kasnije prihvata u odluci o dodjeli ugovora.

Preporučamo Sudu da, u cilju uspostavljanja dobre prakse, osigura slanje konkurentskog zahtjeva na više od tri adrese i odredi dostavljanje odgovarajućeg dokaza o ispunjenosti traženih uvjeta umjesto izjave o ispunjenosti uvjeta.

9. Prihodi

Prihode od vlastite djelatnosti koji se uplaćuju na Jedinostveni račun trezora kao javni prihodi čine pristojbe koje su realizirane u iznosu od 215.689 KM i kazne u iznosu od 618.327 KM.

Prihodi ostvareni na temelju naplate pristojbi i kazni prikazani su u glavnoj knjizi trezora pod šifrom 9999 *Trezor*, a dio prihoda na temelju pristojbi u iznosu od 85.473 KM prikazan je u poslovnim knjigama Suda.

Pomoćna evidencija o naplati pristojbi i dalje je nepotpuna i ne osigurava sve podatke o naplaćenim pristojbama, kako bi se na vrijeme mogle poduzeti aktivnosti i svi raspoloživi mehanizmi na naplati iste. Kao rezultat neodgovarajućih evidencija o prihodima, te nemogućnosti realizacije instrumenta prinudne naplate došlo je do zastare potraživanja na temelju naplate pristojbe u određenom broju predmeta, čiji je krajnji efekt manja naplata prihoda u proračunu institucija. Prema podacima Suda, zastara potraživanja u iznosu od 162.891 KM nastupila je u 211 završenih predmeta. Ovaj iznos nenaplaćenih prihoda, međutim, nije konačan jer je izvršenim popisom predmeta Sud utvrdio da je nemoguće naplatiti sudsku prisojbu u još 385 završenih predmeta jer ne postoji mehanizam prinudne naplate.

Neophodno je da Sud uspostavi odgovarajuće evidencije i podatke o pristojbama po svim predmetima, a posebice po predmetima u kojima nije izvršena naplata pristojbe. Preporučamo da se u suradnji sa ostalim nadležnim institucijama utvrdi efikasniji način naplate pristojbi kao i da se za naplatu pristojbe koriste primjeri dobre prakse koja se primjenjuje u drugim sudovima, kako bi se osigurala naplata pristojbe u punom iznosu i izbjegli negativni efekti na proračun usljed zastarjelosti u rokovima naplate pristojbe.

10. Ostalo

- **Sudski sporovi**

U tijeku 2010. godine pred Sudom je podneseno 5 tužbi čija je ukupna vrijednost 109.485 KM (bez zatezne kamate) i iste predstavljaju potencijalne obveze po proračun institucija BiH.

Tužbe su podnesene od strane osoblja Suda u radnom odnosu ili angažiranog na određeno vrijeme radi isplate različitih vrsta naknada:

- tužbu po kojoj je vrijednost spora 50.000 KM podnijele su dvije osobe uposlene u Sudu radi utvrđivanja prava na naknadu i isplatu naknade plaće za vrijeme

trajanja porodijskog odsustva, utvrđivanja povrede prava na jednaka postupanja, zabrane poduzimanja radnji kojima se krši pravo na jednako postupanje, odnosno izvršenja radnji kojima se uklanja diskriminacija ili njene posljedice,

- tužbu po kojoj je vrijednost spora 39.063 KM podnijeli su suci Suda radi isplate dijela plaće i regresa (opširnije opisano u točki 6.1 Izvješća-Naknade troškova uposlenih),
- tužbu po kojoj je vrijednost 10.540 KM podnijela je jedna uposlena u Sudu radi isplate razlike plaće u razdoblju korištenja porodijskog odsustva,
- tužbu po kojoj je vrijednost spora 7.918 KM podnijele su dvije osobe angažirane na temelju ugovora o volonterskom radu na određeno vrijeme radi isplate naknade troškova prijevoza i naknade za topli obrok,
- tužbu po kojoj je vrijednost spora 1.964 KM podnijela je jedna osoba angažirana na temelju ugovora o volonterskom radu na određeno vrijeme radi isplate naknade troškova prijevoza i naknade za topli obrok,

11. Korespondencija

Sud je u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2010. godinu. U komentarima su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije i prezentirane informacije o poduzetim aktivnostima na rješavanju istih u 2011. godini.

Voditelj tima za financijsku reviziju

Snježana Baštinac, viši revizor

Rukovoditelj Odjela za financijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor

U reviziji sudjelovali:

Aida Selimović, revizor

Ivana Vujević, pomoćni revizor

III. PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Suda Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Sud) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2010. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04 i 49/09), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH (Protokol Ministarstva broj 01-St4-16-1810/05 od 30.05.2005. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2010. godinu (Službeni glasnik BiH broj 103/09) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja i rezultate poslovanja Suda.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Predsjednica:

Meddžida Kreso

Pregled rashoda proračuna za 2010. godinu

Naziv institucije: Sud Bosne i Hercegovine

Tablica I

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	12.157.000	0	12.157.000	11.195.913	92
Bruto plaće i naknade	8.819.000	-445.000	8.374.000	7.629.228	91
Naknade troškova uposlenih	592.000	0	592.000	507.501	86
Putni troškovi	5.000	45000	50.000	30.453	61
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	124.000	40000	164.000	149.845	91
Izdaci za energiju i kom. usluge	170.000	60000	230.000	212.417	92
Nabava materijala	105.000	0	105.000	102.928	98
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	12.000	0	12.000	7.063	59
Unajmljivanje imovine i opreme	14.000	0	14.000	0	0
Izdaci za tekuće održavanje	45.000	0	45.000	14.141	31
Izdaci za osiguranje	7.000	0	7.000	3.777	54
Ugovorene usluge i druge usluge	2.264.000	300000	2.564.000	2.538.560	99

2. Kapitalni izdaci	63000	0	63.000	58.476	93
Nabava zemljišta	0	0	0	0	0
Nabava građevina	0	0	0	0	0
Nabava opreme	63.000	0	63.000	58.476	93
Nabava ostalih stalnih sreds.	0	0	0	0	0
Rekonstrukcija i inves.održ.	0	0	0	0	0

3. Tekući grantovi	0	0	0	0	0
	0		0	0	0
	0		0	0	0

I. Ukupno (1+2+3)	12.220.000	0	12.220.000	11.254.389	92
II. Prosječan broj uposlenih	223		223	204	91

4. Novčane donacije			0	0	

Rukovodstvo je ove izvješća odobrilo dana _____ 2011. godine.

Predsjednica:
Meddžida
Kreso

Bilanca stanja na dan 31.12.2010. godine

Naziv institucije: Sud Bosne i Hercegovine

Tablica II

Opis	31.12.2009	31.12.2010.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	13.248	23.246	175
Novčana sredstva	4.824	3.585	74
Kratkoročna potraživanja	8.424	19.661	233
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
2. Stalna sredstva	984.391	808.634	82
Stalna sredstva	2.104.013	2.208.273	105
Ispravka vrijednosti	1.119.622	1.399.639	125
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	984.391	808.634	82
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	997.639	831.880	83

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	995.070	1.042.856	105
Kratkoročne tekuće obaveze	389.766	343.467	88
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obveze prema uposlenima	605.304	699.389	116
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	0
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Ostale dugoročne obaveze	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
5. Izvori sredstava	984.391	808.634	82
Izvori sredstava	984.391	808.634	82
Ostali izvori sredstava	0	0	0
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	0

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1.979.461	1.851.490	94
------------------------------	------------------	------------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koji radi Ministarstvo financija i trezora na razini proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je ove izvješća odobrilo dana _____ 2011. godine

Predsjednica:
Meddžida Kreso